

פדגוגיה טיפולית

חיים מויאל

ארבעת הגורמים העיקריים שיש בהם כדי ליצור מרחב פוטנציאלי

1. המוסד והמציאות – המוסד אינו העתק של המציאות וגם אינו ישות דמיונית. לדוגמא- הכיתות אינן מדורגות כמו המציאות החיצונית.
2. מושג הזמן במוסד אינו חד משמעי- מצד אחד הקפדה על זמנים קבועים ומסודרים ומצד שני כל נושא הקליטה הגילאית או משך ההישארות במוסד, הזמן אינו משחק תפקיד
3. התהליך הוא מוקד ההתייחסות ולא רק התוצאה – בשלבים הראשונים התהליך הוא המוקד ולא ההישגים .
4. אחדות ונפרדות – ההשתייכות של התלמידים/המטופלים והמטפלים/מורים לאותו מרחב. במקרים רבים יש נפרדות בין החניכים לצוות.

ויניקוט דונאלד

- **Holding** –
החזקה פיזית מכילה, מחבקת וקבועה של דמויות משמעותיות
- **Mirroring** –
היכל המראות (פוקס)
- **Handling** –
טיפול פיזי בגופו של התינוק במובן של האנשה
- **Object presenting** –
הצגת אובייקטים ע"י האם (בקבוק, משחקים וכדו') בדרך שתינוק יכול להכיל

הסתכלות פרטנית

פררה פאולו - פדגוגיה ביקורתית (1)

1. דיאלוג – גובה העיניים, מקום החניך, רצונו ומצבו בתהליך הלמידה, כבוד הדדי, אמון בחניך וביכולתו לקיים דיאלוג, לאפשר לחניך להשפיע על המציאות שבה הוא חי.

2. העצמה – השותפים (התלמידים) צריכים להיתפס כסובייקטים שיכולים להשפיע על התהליך. פיתוח רצון לשינוי, מתן אחריות.

תפיסות פדגוגיות

פררה - פדגוגיה ביקורתית(2)

3. היחס לתרבותם של הלומדים – על המורים לחקור את תרבות התלמידים, את שפתם, ולנסות להיות קרובים לעולמם של התלמידים.

4. הרחבה תרבותית ולא טיפוח – לא לפעול על-פי המושג הבנקאי. החומרים המובאים ע"י התלמיד יתחברו לתרבותו של המורה ובדרך זו יתקיים תהליך של הרחבה.

תפיסות פדגוגיות

פררה - פדגוגיה ביקורתית(3)

5. דיאלוג שיטתי ולא מתירני – תהליך למידה שיטתי וקפדני. אחריות אינטלקטואלי ולא אווירה של רשלנות, גבולות ברורים, שמירה על סמכות המורה בדגש על סמכות ולא על כפייה ומתירנות.

6. הצבת בעיות – התלמיד והמורה יוצרים את הידע בתהליך של היתוך הידע הקיים אצלם עם עובדות חדשות. התלמיד מוביל ומובל בעת ובעונה אחת לעבר גילויים ישנים וחדשים.

תפיסות פדגוגיות

פררה - פדגוגיה ביקורתית (4)

7. לימוד ביקורתי – פעולה, סקרנות, חקרנות נמרצת, עירנות וספקנות. הפקת ידע דרך חוויות הלומדים ובדרך זו חקירה ביקורתית של המציאות שבה הם פועלים.

8. הארת המציאות – שינוי תודעה למצבם הלימודי, החברתי והנפשי – מעבר ממעמד אחד לאחר.

תפיסות פדגוגיות

פררה - פדגוגיה ביקורתית (5)

9. תמורה חברתית – חשיבה מהפכנית בניסיון לברור מעמדי, רק לימוד שיטתי רציונאלי החותר להבנת הסיבות לתופעות עשוי ליצור תשוקה בכיוון של שינוי במצבו הנוכחי.

תפיסות פדגוגיות

ביון וילפרד – הכיתה כקבוצה

- הנחות בסיסיות -
ההנחות שאתן מגיע המטופל (התלמיד) למפגש הקבוצתי.
קיימות שלוש הנחות בסיסיות: תלות, לחימה – בריחה, זוגיות.
(תמיכה).
- קבוצת העבודה –
פעולה לכיוון השגת המטרה שלשמה הקבוצה התכנסה.

התבוננות קבוצתית

גד יאיר

מחוויות מפתח לנקודות מפנה

- **חוויות מפתח** – גירוי חזק ובעל עוצמה המתרחש כתוצאה מהתנסות בפעילות היוצרת עוררות פסיכולוגית חזקה.
- **נקודת מפנה** – היסט משמעותי במסלול החיים – שינוי בתפיסת העולם, בצורת החשיבה ובכיוון העתיד הלימודי והתעסוקתי.

תפיסות פדגוגיות

סליגמן מרטין

מודל PERMA

1. **Positive Emotions** - רגשות חיוביים- החיים הנעימים, אושר, שמחה, הכרת תודה.
2. **Engagement (or flow)** - מעורבות – חיים מעורבים, זורמים, דרך חוזקות, הצבת יעדים, חיבור למה שאני עושה.
3. **Relationships** - חיים מחוברים, מערכות יחסים, זוגיות.
4. **Meaning** – החיים המשמעותיים – מטרה, ייעוד, שליחות, תקווה ואופטימיות.
5. **Accomplishment** – החיים המשיגים – צבירת רכוש חומרי או רוחני (למידה, פנאי, חוויות).

פסיכולוגיה חיובית

- לימודים משמעותיים
- הישגים
- הכרה ביכולת
- למידה נורמטיבית – להיות כמו כולם

יצירת מוטיבציה בקרב הלומדים